

KYSTVERKET
Postboks 1502
6025 ÅLESUND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Kristine Vevik, 75547815

Oversendelse av tillatelse etter forurensningsloven til mudring og dumping - Vitjet - Hadsel

Vi viser til søknad fra Kystverket om tillatelse til mudring og dumping datert 6.11.2023, ettersendt dokumentasjon og kommunikasjon i saken.

Vedtak

Statsforvalteren gir Kystverket tillatelse til mudring og dumping av masser i forbindelse med utdypingstiltak i Vitjet i Hadsel kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16 og i medhold av forurensningsforskriften § 22-6. Tillatelsen med vilkår er vedlagt. Tillatelsen er gyldig frem til 30.08.2026.

Tillatelsen kan ikke tas i bruk før det foreligger nødvendige tillatelser etter plan- og bygningsloven og havne- og farvannsloven.

Kystverket skal betale gebyr på kr. 116 800,- for tillatelsen jf. forurensningsforskriften § 39-4.

Bakgrunn for saken

I forbindelse med strekningsvise utdypingstiltak langs farledene mellom Stamsund og Risøyrenna med gjennomseiling Raftsundet, har Kystverket søkt om tillatelse etter forurensningsloven til mudring og dumping i Sortlandssundet og Vitjet i henholdsvis Sortland og Hadsel kommune. Utdypingene er en del av sikkerhetsforbedrende tiltak langs farleden. Tiltaket i Sortlandssundet er i etterkant tatt ut av søknaden og vedtaket her gjelder kun for tiltaket i Vitjet.

Beskrivelse av tiltaket

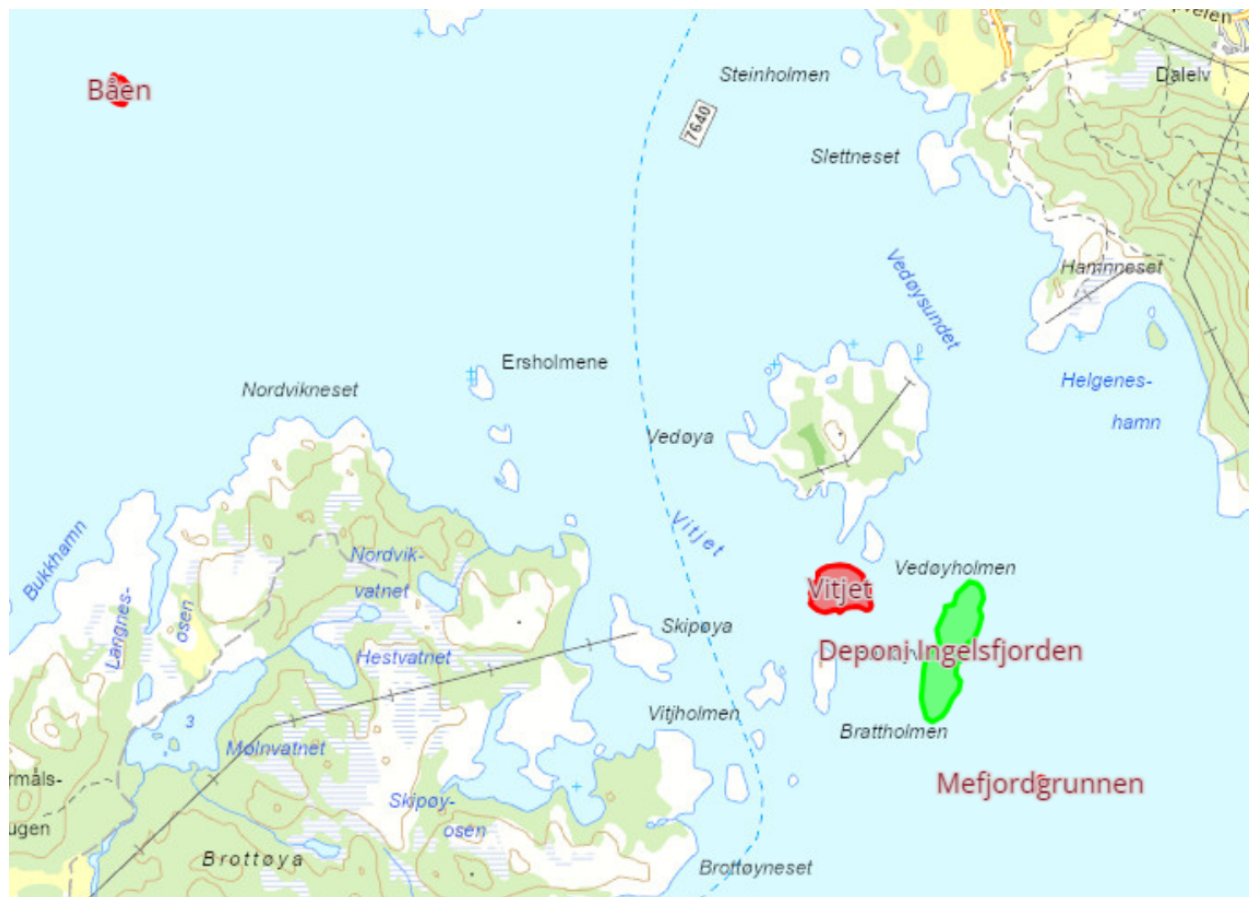
Tiltakene i Vitjet omfatter 3 utdypinger: Vitjet, Mefjordgrunnen og Båen (figur 1 og 2). Alle områdene er planlagt mudret til -10,3 m (sjøkartnull). Løsmassene fjernes før fjell blir boret, sprengt og gravd opp med gravemaskin. Gravearbeidet skal skje med bakgraver på lekter. Massene i Vitjet består av siltig sandbunn over morene med oppstikkende fjell. Ved Mefjordgrunnen er det primært fjell og hardbunnssubstrat. Ved Båen er det faste masser med et relativt tynt løsmasselag over fjell. Massene er planlagt dumpet eller nyttiggjort i utfylling ved Børøya i Hadsel kommune. Det er søkt om dumping av massene i tilfelle det skulle oppstå uforutsette hendelser som ikke gjør transport av

massene mulig. Tiltaket planlegges gjennomført i løpet av høsten 2024 med en varighet på 1-2 måneder. Anleggstiden er foreslått gjennomført fra august til januar for Båen, mens det for de resterende områdene ikke er foreslått begrensninger i anleggstid. Tabell 1 viser en oversikt over omsøkte mengder som skal mudres.

Tabell 1: Oversikt over mengdeberegninger og fordeling av bunnsubstrat ved utdypingsområdene i Vitjet.

Delområde	Areal (m ²)	Volum (pfm ³)	Hvorav fjell (pfm ³)	Hvorav løsmasser (pfm ³)
Vitjet	16 681	76 000	45 200	30 800
Mefjordgrunnen	940	799	799	0
Båen	3 658	5 417	5 417	0
Sum	21 279	82 216	5 417	30 800
Omsøkt	21 279	82 216		

Figur 1: Utsnitt av kart som viser planlagte utdypingsområder (rød skravur) og sjøbunndeponi (grønn skravur).

Disponering og dumping av massene

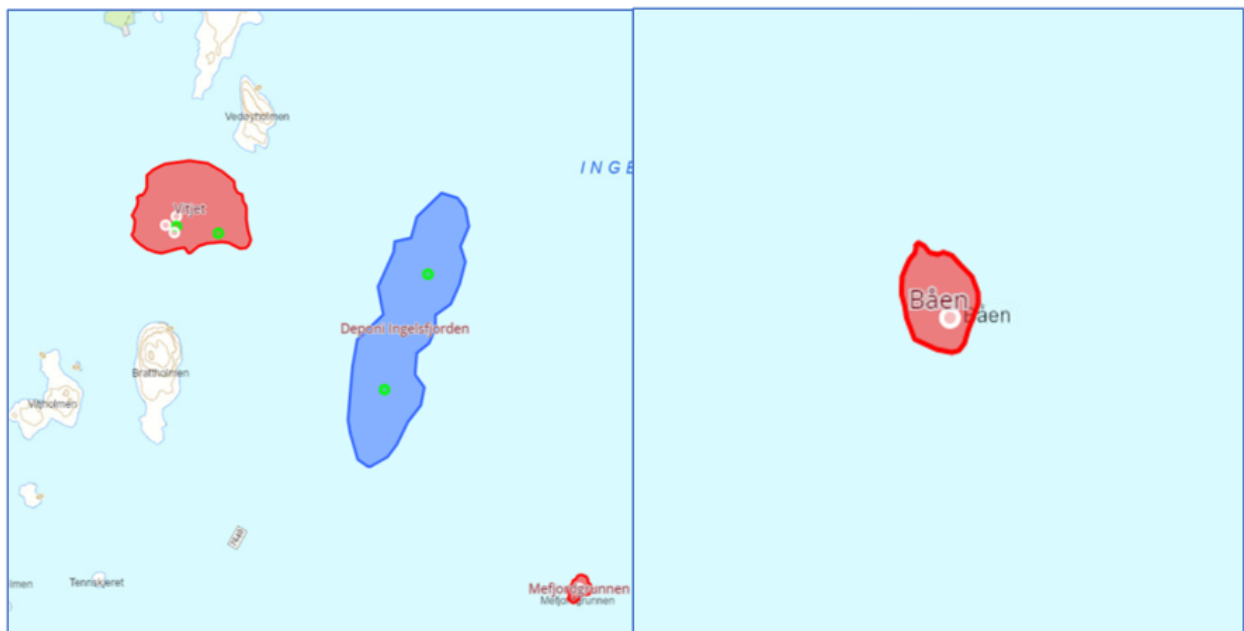
Det planlegges at så mye som mulig av massene skal gjenvinnes ved å nyttiggjøres i en utfylling på Børøya industriområde. Massene skal fraktes på lekker hit. Det er også søkt om dumping av mudringsmassene. Det planlegges i utgangspunktet at det er kun er løsmassene som skal dumpes. Dumping av andre masser kan bli aktuelt dersom uforutsette hendelser ikke gjør det mulig å frakte de på lekker til Børøya. Dumpeområdet er lokalisert i Ingelsfjorden og er en avgrenset forsenkning

på ca. 106 m dyp med et areal på 31 000 m². Området kan ta opp et volum på 120 000 m³. Bunnsubstratet er preget av bløtbunnsedimenter.

Forurensning i tiltaksområdet

Det har blitt tatt sedimentprøver fra utdypingsområdet og dumpeområdet i Vitjet (figur 2). Tiltaksområdene Mefjordgrunnen og Båen består primært av stein og berg, og det var derfor ikke mulig å ta miljøprøver her. For sedimentprøvene i Vitjet er det ikke påvist forurensning over tilstandsklasse II (god miljøtilstand). Det er ikke påvist forurensning over tilstandsklasse II (god miljøtilstand) i dumpeområdet. Overflatesedimentet anses derfor som ikke forurenset. Det er ingen aktive eller kjente historiske forurenser i umiddelbar nærhet av tiltaksområdene annet enn skipstrafikk.

Figur 2: Prøvestasjoner ved tiltaksområdene. Grønne punkt med høyeste tilstandsklasse. Hvite punkt indikerer bomskudd.

Alle sedimentprøvene er klassifisert iht. Miljødirektoratets veileder M-608 Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota (tabell 2).

Tabell 2: Miljødirektoratets tilstandsklasser for forurenset sediment (M-608) Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota).

Tilstandsklasse	I	II	III	IV	V
Beskrivelse av miljøtilstand	Bakgrunn	God	Moderat	Dårlig	Svært dårlig
Effekt	-	Ingen toksiske effekter	Kroniske effekter ved langtids-eksponering	Akutte toksiske effekter ved korttids-eksponering	Omfattende toksiske effekter

Forholdet til plan

Hadsel kommune vedtok kystsoneplan for Hadsel kommune den 21.06.2023 med planID 1866 202208. Planen har to bestemmelser som Kystverket har søkt dispensasjon fra. Bestemmelsene

gjelder forbud mot sjøbunnsdeponi og detaljplankrav for utdyping/mudring. Hadsel kommune har som planmyndighet innvilget dispensasjon fra bestemmelsene. Statsforvalteren legger dispensasjonsvedtaket til grunn.

Høring

Kystverket sendte søknaden på høring til berørte sektormyndigheter og faste høringsparter for uttalelse. Søknaden har også vært annonsert på Statsforvalteren i Nordland sin nettside og i papirutgaven av Bladet Vesterålen. Statsforvalteren har i tillegg sendt søknaden på høring til innehavere av nærliggende akvakulturlokaliteter. Fristen for å gi uttalelse var 02.05.2024. Under følger forkortet gjengivelse av uttalelsene som gjelder for tiltaket i Vitjet.

Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet har registrert en rekke beiteområder. Beiteområdene er registrert for torsk, sei og hyse. Omsøkt område for utdypningene ser ut til å overlapse med beiteområde for sei (Båen) og beiteområde for torsk, sei og hyse (Mefjordgrunnen). I området er det også registrert gyteområde for torsk (februar/mars til april). Utdypningstiltak og dumping ser ikke ut til å overlapse med gyteområde. Omtrent 4 km sørvest for utdypningsområdet Båen er det registrert et gyteområde for rognkjeks.

Fiskeridirektoratet har registrert fiskeplasser for passive redskaper overlappende med flere av beiteområdene. Den ene fiskeplassen for passive redskaper (seifiske) overlapper med beiteområde for sei, som utdypning Båen potensielt vil overlapse med. Det er registrert en låssettingsplass for sild (eventuell bruk fra august til november) og sei (eventuell bruk fra august til oktober) ved navn «Ingelsfjorden». Låssettingsplassen er lokalisert ca. 1,36 km sørøst for omsøkt område. Ved Båen og Mefjordgrunnen er det registrert noen få spor etter garnfiske.

I nærområdet til omsøkt sjødeponi ligger oppdrettslokalitetene 12936 Sørvika, lokalitet 13782 Helgeneshamn og 35677 Brottøy.

Fiskeridirektoratet vurderer at det vil være midlertidige effekter på områdene rundt mudring og dumping, særlig i anleggsperioden. Mudring og dumping i sjø vil føre til oppvirvling av finpartikulært materiale som lett kan spres i et større område. Fine partikler holder seg i vannmassene over lang tid, følger havstrømmene og kan dermed også spres langt fra planområdet og gjøre skader i det marine økosystemet, inkludert på gytende fisk, tidlige livsstadier og over trofiske nivåer når fisk spiser andre dyr som har fått i seg partikler. Bruk av siltgardin kan redusere dette noe, men de minste partiklene vil ikke stoppes av en slik duk. Ruglbunn er spesielt sårbar for nedslamming og finnes i og i nærheten av tiltaksområdene.

Sprenging under vann vil kunne skape trykkbølger som kan forårsake skremmeeffekter, skader og i verste tilfelle død hos fisk og marine pattedyr. Det er ikke kjent hvor lang tid etter sprengning at skremmeeffekter kan ha påvirkning på gyting. Sjokkbølger i vann vil også kunne føre til dødelighet hos larver og ikke bare voksen fisk. Organismer med gassfylte organer som for eksempel en svømmeblære hos fisk, vil være mest utsatt. Dersom tiltak skal gjøres i eller i umiddelbar nærhet til gyteområder, anbefaler Havforskningsinstituttet at anleggsperioden i størst mulig grad legges utenfor gyteperioden for fisken slik at de umiddelbare effektene blir minst mulig. Anleggsperioden som er oppgitt vil hovedsakelig være utenfor gyteperioden til torsk.

I søknaden står det at anleggstid foreslås fra august-januar for Båen, mens ved de resterende områdene foreslås det ingen begrensninger i anleggstid. Fiskeridirektoratet ber Kystverket vurdere

og også legge anleggstiden for Mefjordgrunnen utenfor gyteperioden til torsk, da det er registrert et gyteområde for torsk sør for Brottøya.

Fiskeridirektoratet kan ikke se at gjennomføring av utdyping og dumping vil medføre permanente negative konsekvenser for fisk i beiteområdet. De vurderer heller ikke at omsøkte tiltak vil få permanente negative konsekvenser for fiskeplassene for passive redskaper og gyteområdene for torsk og rognkjeks. Fiskeridirektoratet ber om at Kystverket så langt som mulig legger anleggsperioden utenfor gyteperioden til torsk og rognkjeks.

Fiskeridirektoratet kan ikke se at dumping vil medføre stor risiko for forurensning i låssettingsplassen, da det kun skal dumpes rene masser, samt at det er en avstand fra det omsøkte dumpeområdet på 1,36 km sørøst, til dels utenfor hovedstrømretning som er nord og sør. Fiskeridirektoratet oppfordrer Kystverket til å opprette dialog med lokale fiskarlag angående bruk av låssettingsplassen og mulig risiko for partikkelspredning.

Tiltakshaver har ingen kommentarer til Fiskeridirektoratets uttalelse.

UiT Norges arktiske universitet – Universitetsmuseet

Universitetsmuseet har ingen merknader til søknaden, men minner om at dersom en i forbindelse med tiltaket skulle komme over automatisk vernede kulturminner eller funn av kulturhistorisk betydning, skal arbeidet stanses og Universitetsmuseet varsles jfr. Kulturminneloven § 8, 2. ledd.

Lovgrunnlag

Mudring og dumping i sjø er regulert med hjemmel i forurensningsloven § 11, og i medhold av forurensningsforskriften kapittel 22. forurensningsforskriften §§ 22-3 og 22-4 fastsetter et generelt forbud mot henholdsvis mudring og dumping i sjø fra skip/lekter. Etter søknad kan det imidlertid gis tillatelse til slike aktiviteter i medhold av forurensningsforskriften § 22-6.

Overskuddsmasser fra mudring er næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27-a. det følger av forurensningsloven § 32 første ledd at den som produserer næringsavfall skal sørge for at avfallet blir brakt til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgår gjenvinning. Alternativt kan Statsforvalteren gi tillatelse til å dumpe massene i sjøen.

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I henhold til Klima- og miljødepartementets oppfatning skal det gjøres en helhetlig vurdering der både forurensningshensyn, generelle miljøhensyn og alminnelige samfunnsmessige hensyn tas med i betraktningen. Hver enkelt søknad vurderes individuelt og Statsforvalteren vurderer etter skjønn i hver enkelt sak om det omsøkte inngrepet kan aksepteres på vilkår.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriftens bestemmelser gir visse rammer for Statsforvalteren skjønnsetning i forurensningssaker. Vannforskriften §§ 4 – 6 oppstiller miljømål for vannforekomster, og opererer med følgende fem tilstandsklasser; svært god, god, moderat, dårlig og svært dårlig. Miljømålet for overflatevann er at økologisk og kjemisk tilstand skal være innenfor tilstandsklassene «svært god» til «god». Endring av tilstanden i en vannforekomst i negativ retning vil innebære forringelse av vannforekomsten. Forringelse av en vannforekomst kan ikke tillates med mindre det foreligger adgang til å gi unntak, jf. vannforskriften § 12. Statsforvalteren har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Statsforvalterens vurderinger

Det er virkningene på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom tiltakshaver ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn det som er beskrevet i søknaden, så må det avklares med Statsforvalteren om det må søkes på nytt eller søkes om endringer av tillatelsen.

Vurdering av disponering av overskuddsmasser

Ved utdyping av de planlagte tiltaksområdene Vitjet, Båen og Mefjordgrunnen vil det oppstå et overskudd muddermasser. Kystverket hadde i utgangspunktet planlagt å levere alle massene ved Børøya industriområde for nyttiggjøring i en utfylling. Det er uavhengig av dette søkt om å dumpe massene i Ingelsfjorden for å kunne bruke dette som et alternativ dersom det av ulike uforutsette hendelser ikke blir mulig å frakte massene på lekter til Børøya. Kystverket har i etterkant av søknaden uttrykt behov for å dumpe en større del av massene enn opprinnelig opplyst om. Bakgrunnen for dette er at det skal settes ut laks i merdene ved anlegget Helgeneshamn i slutten av oktober. Dette vil legge et visst tidspress på prosjektet og det er derfor behov for å spare tid ved å dumpe de fraksjonene som er minst egnet til utfyllingsformål (løsmasser).

Regler for behandling av næringsavfall

Overskuddsmasser fra mudringsarbeid vil som hovedregel være å anse som næringsavfall jf. forurensningsloven §§ 27 første ledd og 27a annet ledd. Næringsavfall skal som hovedregel leveres til lovlig avfallsanlegg eller gjenvinnes jf. forurensningsloven § 32 første ledd. Med gjenvinning menes at massene enten materialgjenvinnes eller erstatter materialer som ellers ville blitt brukt. I saker der det ikke er aktuelt å gjenvinne avfallet, kan forurensningsmyndigheten i særlige tilfeller gi unntak fra regelen om levering til lovlig avfallsanlegg.

Statsforvalterens vurdering

Utdypingstiltakene i Vitjet, Båen og Mefjordgrunnen vil generere næringsavfall i form av ikke-forurensede løsmasser og sprengt undervannsberg.

Statsforvalteren gir Kystverket tillatelse til å levere massene til utfyllingsformål ved Børøya industriområde forutsatt at Hadsel kommune har alle nødvendige tillatelser til å ta imot og benytte massene. Vi vurderer at det er en fordel at massene kommer til nytte framfor at de dumpes ettersom ikke-forurensede masser er en begrenset ressurs i Hadsel kommune. Det er etter vår vurdering heller ikke hensiktsmessig at rene masser skal ta opp kapasitet på deponier for forurensede avfallsfraksjoner. Gjenvinning er også i tråd med målsettingen om økt gjenbruk og omstilling til en sirkulær økonomi.

Dumping av overskuddsmasser i sjø må være i tråd med gjeldende plan for at Statsforvalteren skal kunne ta en slik disponeringsløsning opp til vurdering. I denne saken har Hadsel kommune etter søknad fra Kystverket vedtatt dispensasjon fra plankrav og forbud mot deponering i sjø.

Statsforvalteren legger til grunn at det ikke er mulig å nyttiggjøre massene i andre prosjekter som ligger nærmere plassert enn Børøya, samt at massene som skal dumpes er av en beskaffenhet som ikke er spesielt egnet til nyttiggjøring. Statsforvalteren har i tillegg lagt vekt på at tiltaket i Vitjet bør gjennomføres før det settes ut fisk i anlegget Helgeneshamn. Etter en samlet vurdering har Statsforvalteren kommet fram til at vi i denne saken kan gi unntak til annen disponering av muddermassene enn levering til lovlig avfallsanlegg eller gjenvinning.

Vurderinger knyttet til forurensning fra tiltaket

Tiltak i sjø som medfører bevegelse i sediment kan påvirke det marine miljøet på flere måter. Virkningene varierer, og er avhengig av bl.a. mengde og hvilke masser det dreier seg om, når, hvor og hvordan tiltaket gjennomføres, samt innholdet av miljøgifter i massene. Konsekvenser av slike tiltak kan være partikkelspredning og nedslamming av nærliggende områder, støy, plastforurensning, samt endring og forringelse av habitat.

I denne saken har vi i vår vurdering lagt til grunn tilgjengelig kunnskap fra blant annet opplysninger fra søknadsdokumentene, høringsuttalelser, informasjon i offentlige databaser, offentlige publikasjoner og vår egen kjennskap til området. Krav til kunnskapsgrunnlaget er etter vår vurdering oppfylt jf. naturmangfoldloven § 8.

Naturverdier

Mudring ved Båen, Vitjet og Mefjordgrunnen og dumping i Ingelsfjorden vil føre til oppvirvling av sediment og partikkelspredning i vannmassene. Dette kan påvirke det marine miljøet blant annet ved nedslamming av leveområder. Slike endringer kan ha langvarig effekt og være kritisk for dyr og planter som lever der. Bløtbunnsarter er i hovedsak stasjonære og påvirkes av faktorer direkte på de stedene hvor de befinner seg. Under mudringsarbeid og ved dumping vil partikler fra massene spre seg i vannet. Organismer som er spesielt følsomme for suspendert materiale vil kunne ta skade av dette, også tilsynelatende når arbeid pågår langt unna organismenes oppholdssted. Fugl kan påvirkes negativt av tiltak i sjø gjennom for eksempel tap av funksjonsområder og lydforurensning fra anleggsarbeidet.

Tiltaksområdene er undersøkt med ROV med hensyn til å kartlegge naturmangfold. Det er påvist viktig naturtype av større tareskogforekomst på/i nærområdet til Båen med nedre vekstgrense på ca. 20 m dyp. Det er observert flere arter av nasjonal forvaltningsinteresse (stortare, sukkertare, sjøkjeks og torsk). Utdypingstiltaket vil føre til fjerning av eksisterende forekomster av tareskog i selve tiltaksområdet. Dybde etter tiltak vil være 10,3 m ved Båen, og Statsforvalteren vurderer derfor at sjøbunnen etter mudring vil være grunn nok til at stortareskogen med assosiert fauna og algeflora vil kunne reetablere seg her. I området rundt Mefjordgrunnen er det observert de marine ansvarsartene sukkertare og stortare.

Tiltaket ved Båen og Mefjordgrunnen kan forårsake midlertidig nedslamming av tare og tareskogforekomster i influensområdet. Hovedandelen av massene som skal mudres ved Båen og Mefjordgrunnen består av fast fjell. Det er vurdert at på grunn av grov sjøbunn med svært lite/ingen løsmasser, så vil risikoen for spredning av oppvirvlede partikler være liten. Partikkelspredningsmodelleringen som er utført viser det samme. Statsforvalteren vurderer derfor at det ikke er behov for å stille vilkår til begrensning av partikkelspredning ved disse lokalitetene. Før det sprenges under vann skal eventuelle løsmasser så langt som praktisk mulig fjernes på en kontrollert måte.

I og i nærområdet til utdypingsområdene Vitjet og Mefjordgrunnen er det registrert ruglbunn. Det er i tillegg observert flere marine ansvarsarter ved Vitjet (stortare, sukkertare og brunpølse). Det er også observert skjellsand i avstand <1 km nord for Vitjet. Forekomstene av rugl er vurdert som «svært viktig». Ruglbunn består av løsliggende kalkalger som er svært saktevoksende og derfor sårbare mot naturinngrep og tildekking. Ruglbunn utgjør tredimensjonale habitat som er levested for mange organismer, og de vokser i strømrrike områder.

Det er gjennomført en analyse av potensiale for ruglbunn i sjøområdene rundt Vedøya. Analysen er gjennomført etter nylig utarbeidet metode fra NIVA¹. Metoden og verktøyet gjør det mulig å beregne hvor stor andel av beregnet forekomst av ruglbunn som vil bli fjernet ved mudring og hvor store arealer med potensiale for å ha ruglbunn, som gjenstår etter mudring. Resultatet viser at det er potensiale for ruglbunn i et areal på 210 336 m² i sjøområdene rundt Vedøya. Det antas at 7,93% av det totale potensialet for ruglbunn rundt Vedøya vil bli berørt av tiltaket. Statsforvalteren vurderer at det kun er deler av den totale ruglbunnforekomsten som vil bli berørt av tiltakene, og at det fortsatt vil være mye frisk ruglbunn igjen som kan levere viktige økosystemtjenester og bidra til at det biologiske mangfoldet i området opprettholdes.

I nærområdet til utdypings-/dumpeområdet Vitjet, Mefjordgrunnen, Båen og Ingelsfjorden er det registrert fire rødlistede arter, hvorav tre er vurdert som truet. Dette gjelder artene ærfugl, gråmåke og fiskemåke. Det er observert totalt syv fuglearter av særlig forvaltningsinteresse. Det er ingen av artene som er registrert som er reproduserende i eller i nærheten av tiltaksområdene. I nærheten av Båen har lokalbefolkningen observert gjess i hekkeperioden. Kystverket har foreslått å ta hensyn til hekketiden her med foreslått anleggstid august – januar for lokalitet Båen. Statsforvalteren stiller vilkår om at anleggsarbeidet ved Båen kun kan gjennomføres i **perioden 1. august til 31. januar**.

Utdypingsprosjektet omfatter også undervannssprengning. Dette er en støyende aktivitet som kan påvirke dyreliv, fugleliv og marint dyreliv, deres viktige biologiske funksjoner og det kan forårsake stress. Ulike grupper av dyr vil reagere forskjellig på støy, avhengig av deres følsomhet for lyd. I tillegg vil noen livsstadier være mer sårbare enn andre. Undervannsstøy er omtalt i eget kapittel lenger ned i dette brevet.

I og i nærheten av det planlagte dumpeområdet Ingelsfjorden er ikke påvist viktige naturtyper, men det er gjort observasjoner av de marine ansvarsartene kveite og torsk. Dumpingen vil føre til tildekking av området og mulig nedslamming av nærliggende områder. Bunnlevende organismer vil gå tapt, men det vil være mulighet for en gradvis nyetablering av alger og dyr etter at dumpingen er fullført. Partikkelspredning i forbindelse med dumpingen er omtalt i kapittelet *vannmiljø* lenger ned i dette brevet.

Det er i sjøområdene rundt tiltaksområdene registrert flere beiteområder som overlapper med tiltaksområdene Båen, Mefjordgrunnen og Ingelsfjorden. Det er registret ulike fiskeriaktiviteter som overlapper med beiteområdene. Fiskeriinteresser er nærmere omtalt i uttalelsen fra Fiskeridirektoratet. Det er registrert gyteområder for torsk (februar/mars-april) og rognkjeks (april-juni) i nærheten av tiltaksområdene. Etter gyting bunnslår yngelen og vokser opp i de grunne områdene i nærheten av gytefeltet på våren og tidlig sommer. Etter gyting er egg og larver ekstra utsatte for ytre påkjenninger, og det er viktig at de har best mulig miljøforhold. Torsk er en av de viktigste kommersielle fiskeartene i Norge, og bestanden av kysttorsk er under press. Man bør unngå å gjennomføre sprengninger nær gytefelt og -områder i tiden før, under og rett etter at gyting

¹ NIVA (2022) rapport 7691-2022 *Feltbasert kunnskap, metodikk og kriterier for økologisk kvalitet til et utvalg av marine naturtyper*. 2022.

pågår, dette for å unngå å forstyrre gytingen og for å unngå mulig skade på egg og yngel.² Av hensyn til gyting og fiskeriinteresser i nærheten, bør tiltaket derfor så langt som mulig gjennomføres på høst og tidlig vinter.

Vannmiljø

Tiltaksområdene i Vitjet skal utføres i to vannforekomster. Båen ligger i vannforekomsten Hadsselfjorden (vannforekomstID 0365010300-5-C)³ som er kategorisert som kystvann i Vann-nett. Vannforekomsten er registrert med svært god økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand på bakgrunn av PAH-forbindelsen antracen i bunnsediment samt kvikksølv i taskekrabbe. Vannforekomsten er registrert med påvirkning fra diffus avrenning og utslipp fra fiskeoppdrett samt punktutslipp fra renseanlegg (liten grad av påvirkning).

Vitjet og Mefjordgrunnen ligger i vannforekomsten Ingelsfjorden (vannforekomstID 0365010400-2-C)⁴ som er kategorisert som kystvann i Vann-nett. Vannforekomsten er registrert med svært god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Vannforekomsten er registrert med påvirkning fra diffus avrenning og fiskeoppdrett (liten grad av påvirkning).

Da det ikke er påvist forurensning i noen av sedimentene som skal mudres eller i dumpeområdene, anser Statsforvalteren det som lite sannsynlig at tiltakene vil føre til spredning av forurenset sediment og miljøgifter.

Selv om sedimentene i tiltaksområdene ikke er forurenset, kan tiltaket medføre fare for forurensning og skade på det marine miljøet i form av nedslamming, påvirkning på vannkvaliteten og negativ påvirkning på filtrerende organismer og fisk. Tiltaket vil føre til oppvirvling av sediment og partikkelspredning i vannmassene. Graden av påvirkning på vannmiljø og -forekomsten avhenger blant annet av tiltakets omfang, størrelsen på resipienten og bruk av avbøtende tiltak. Partikkelspredningen fra tiltakene ved Båen og Mefjordgrunnen vurderes til å bli begrenset på grunn av at det er fjell/berg som skal mudres. Ved Vitjet er det en større andel finstoff som skal mudres, og her vil partikkelspredningen kunne bli betydelig. Partikler som sedimenterer i dette området, kan komme til å tildekke ruglbunn i nærområdet med påfølgende nedsatt produksjon. Det vil i tillegg være en risiko for at fisk i oppdrettsanlegg vil kunne påvirkes negativt av forhøyet konsentrasjon av partikler i vannet.

Mudringen som skal utføres medfører fjerning av substrat, og dermed også fjerning av habitater og arter. Dette gjelder blant annet stortare ved Båen, ruglbunn ved Vitjet og hardbunnssubstrat ved Mefjordgrunnen. Det er også mulig at mudring kan medføre større eller mindre endringer i bunntopografi, hydrologi og sedimentasjonsforhold, noe som igjen kan skade lokale habitater og risiko for fysisk/mekanisk skade for artene som lever der. Det er derfor antatt at tiltaket vil ha noe påvirkning på økologisk tilstand. Det er likevel forventet at dersom forholdene i vannforekomstene ligger til rette det, så vil artene relativt raskt kunne reetablere seg ved ny dybde etter at tiltakene er fullført. Fjerning av naturtypen ruglbunn i tiltaksområdet Vitjet vil være å anse som en varig effekt da rugl har lang regenereringstid⁵.

² Havforskningsinstituttet (2024). Havforskningsinstituttets rådgivning for menneskeskapt støy i havet — Kunnskapsgrunnlag, vurderinger og råd for 2024

³ [Vann-nett.no](https://vann-nett.no) - Hadsselfjorden

⁴ [Vann-nett.no](https://vann-nett.no) - Ingelsfjorden

⁵ [Havforskningsinstituttets kunnskapsveileder for marine naturverdier og tiltak i kystsonen](#)

Det planlegges utsett av fisk ved oppdrettslokaliteten Helgeneshamn tidligere enn opprinnelig planlagt, slik at fisk her kan bli påvirket av utdypingstiltakene. På bakgrunn av dette ble det avklart behov for ytterligere risikovurdering med hensyn til partikkelspredning og nedslamming. Det ble derfor gjennomført en modellering av partikkelspredningen som følge av tiltakene. Modelleringen har sett på hvor mye og hvor langt partikler fra utdyping og dumping vil spre seg.

Spredningsmodellen viser at det ikke vil være risiko for sedimentering mot oppdrettslokaliteten Helgeneshamn. Spredningsmodellen viser videre at størst påvirkning/sedimentering av sjøbunn vil være i deponiområdet i Ingelsfjorden. Tiltaksområdene Båen og Mefjordgrunnen vil ikke nedslammes i nevneverdig grad på grunn av avstander og bunnssubstrat. Ved utdypingsområdet Vitjet vil det være noe nedslamming (opp mot 10 cm). I dette området vil ruglbunn fjernes, og nærmeste influensområde vil ha noe nedslamming (3-10 mm). Kjente ruglforekomster nord for Vitjet vil få ubetydelig grad av nedslamming. Det vil ligge et lag opp til 30 mm ved selve utdypingsområdet i Vitjet. Noe av dette skyldes at ved mudringen vil noen partikler synke ned under mudringsprosessen og noe skyldes strømmønsteret i området. Det er forventet at suspendert sediment (nettosedimentering) kan ha en total utstrekning på ca. 1,7 km sør-sørvest utenfor dumpeområdet.

Det er gjennomført en beregning av maksimal konsentrasjon av suspendert sediment. Den totale utstrekningen av suspendert sediment er ca. 2,4 km mot sørvest. Modelleringen viser at suspendert materiale ikke vil nå oppdrettslokaliteten Helgeneshamn.

Partikler i vannmassene vil kunne påvirke naturtyper og bunnlevende organismer i områdene som berøres. Ruglbunn i nærheten av dumpeområdet vil kunne komme til å bli tildekket av sedimenter med påfølgende nedsatt produksjon. Etter at dumping er ferdig, så vil det være mulighet for reetablering av arter avhengig av substratets sammensetning. Statsforvalteren vurderer at det er få avbøtende tiltak som er aktuelle når det gjelder dumping fra spiltleker, men den totale anleggsperioden bør være så kort som mulig.

Statsforvalteren har vurdert flere spredningsreducerende tiltak. Trafikkavvikling, tidevannsstrøm, vanddyp og begrenset mulighet til å avgrense tiltaksområdet vanskeliggjør bruken av siltgardin som spredningshindrende tiltak. Vi har kommet til at skånsomme arbeidsmetoder vil være det best egnede tiltaket på dette stedet, og vi stiller derfor krav om dette. Dette innebærer at Kystverket må sørge for at det iverksettes tilstrekkelige rutiner og kontrollrutiner for å hindre partikkelspredning til sårbare områder, slik som nærliggende bløtbunnsområder, ruglforekomster, gyteområder og akvakulturanlegg. Benyttede metoder, inkludert mudre- og dumpemetode må vurderes underveis og om nødvendig tilpasses og endres.

Det stilles vilkår om turbiditetsovervåking uten krav om anleggsstans for å verifisere partikkelspredningsmodelleringen. Alle turbiditetsmålinger skal utføres iht. Norsk Standard NS 9433 Turbiditetsovervåking av tiltak i vannforekomster.

Etter en samlet vurdering har Statsforvalteren konkludert med at tiltakene vil føre til partikkelspredning og nedslamming av nærliggende områder, men det er lite risiko for at tiltakene vil bidra til spredning av forurensning. På bakgrunn av vilkårene vi har stilt, at anleggsaktiviteten er av midlertidig karakter samt at det er muligheter for reetablering av arter og habitater, vurderer Statsforvalteren at tiltakene ikke vil føre til nevneverdig forringelse av økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomstene Hadsselfjorden og Ingelsfjorden. Statsforvalteren vurderer videre at tiltaket ikke vil ha innvirkning på om vannforekomstene når miljømålet eller ikke, jf. vannforskriften § 4, så fremt

vilkårene i tillatelsen overholdes. Vi vurderer derfor at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse i denne saken.

Undervannsstøy

Sprengning og anleggsarbeid i sjø er kilder til undervannsstøy. Sprengning under vann vil kunne skape trykkbølger som kan forårsake skremmeeffekter, skader og i verste fall død hos fisk og marine pattedyr. Det er stor variasjon blant arter når det gjelder påkjenninger fra trykkbølger. Reaksjoner avhenger av følsomhet for lyd hos den enkelte art og livsstadier. Man vet at skadevirkninger avhenger av type sprengningsteknikk, størrelse på ladningene, bunntopografi og avstand fra sprengningsstedet.

Det er tre oppdrettslokaliteter i nærheten av tiltaksområdet; Sørvika (1 km sør for Mefjordgrunnen), Helgeneshamn (1 km nord for Mefjordgrunnen) og Brottøy (ca. 2 km sørvest for Båen). Det er opplyst om at det skal settes ut laks i merdene ved Helgeneshamn i slutten av oktober og ved anlegget Brottøy i midten av august. Anlegget Sørvika vil være brakklagt i 2024. Både oppdrettsfisk og villfisk i sjøområdene rundt tiltaksområdet vil være utsatt for påvirkning, og sprengningsarbeider vil kunne ha et skadepotensial knyttet til gyting og tidlige livsstadier. Når det gjelder fisk og larver ved nærliggende gyteområder og -felt, samt fugl i nærområdet, anser Statsforvalteren disse som ivaretatt med tanke på støypåvirkning gjennom begrenning av tillatt anleggsperiode jf. vurdering i underkapittel *naturverdier* lenger opp i dette brevet.

Når sprengning i fjell blir utført går noe av energien til å knuse fjell og noe går til å danne en sjokkbølge gjennom vannet. Lydbildet fra undervannssprengning vil variere avhengig av faktorer som blant annet type sprengladning og om det sprenges på bunnen eller nede i grunnen. Ved sprengning av fjell ved innboring av ladningene, vil en større andel av energien absorberes av grunnen og gi mindre effekter ut i vannet enn sprengning på bunnen.⁶

Kystverket har opplyst om at sprengning vil kunne forekomme også etter at det er satt ut fisk ved oppdrettslokalitetene, og at det har vært dialog med innehaver av anleggene om dette. Kystverket har fått utført en risikovurdering av støy med modellering av sprengtrykk for de primære resipientene, som er oppdrettsanleggene Helgeneshamn, Brottøy, Sørvika samt en låssettingsplass rett øst for Sørvika. I følge Nordlaks AS, er låssettingsplassen lite i bruk, men dersom den skal benyttes så har Kystverket informert om at det skal foregå en dialog for å unngå sprengning ved låssetting, eller eventuelt benytte avbøtende tiltak dersom dette ikke enkelt lar seg koordinere.

Risikovurderingen viser at ved Båen er avstandene lange nok til at lydenergien fra sprengingen har minket til et ufarlig nivå for både Brottøy og mot det større gytefeltet nordøst for Sandøya. For Mefjordgrunnen er det litt høyere risiko for Helgeneshamn og låssettingsplassen. Mest sannsynlig kommer ikke sprenginger ved denne grunnen til å skade fisk, men både fisk i merdene til Helgeneshamn og i nøter/merder ved låssettingsplassen kommer til å reagere. Siden det er et begrenset sprengingsareal for denne plassen, kan utdypingen utføres relativt raskt og derfor forventes det ikke noen varige effekter i noen av resipientene.

For utdypingen ved Vitjet skjer en kraftig eksponering av anlegget Helgeneshamn. Nivåene er høye nok til å temporært skade fisk, og området som skal utdypes er relativt stort.

⁶ [Undervannssprengning ved utdyping av farled, bygging, sprengning av miner, og andre detonasjoner som gir trykkbølger under vann | Havforskningsinstituttet \(hi.no\)](#)

Statsforvalteren har på bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget for denne type tiltak samt risikovurderingen satt vilkår til sprengningsarbeidet. Dette gjelder planlegging, utførelse og avbøtende tiltak.

Innehavere av akvakulturlokalitetene Helgeneshamn og Brottøy skal være informert om arbeidene, særlig med tanke på sprengningsarbeidet, og vi setter vilkår om at Kystverket skal ha dialog med disse.

Plastforurensning

Undervannssprengning vil føre til spredning av plast fra blant annet skyteledninger og plast som ikke brennes opp under detoneringen. Plast i borehullene vil pulveriseres ved detonasjon av sprengstoff og spres som små partikler og mikroplast. Marin plastforsøpling er et stort problem. Store plastfragmenter kan spises av dyr og hindre næringsopptak, mens mikroplast kan tas opp i små organismer og akkumuleres i næringskjeden. Statsforvalteren vurderer at det må gjøres tiltak for å begrense tilførselen av plast til omgivelsene. Det skal velges tekniske løsninger for mudringsarbeidet som i størst mulig grad minimerer mengden plastavfall fra tiltaket. Vi stiller vilkår om at plast fra sprengningsarbeidet skal samles opp på en effektiv måte og det skal foreligge dokumenterte rutiner for hvordan dette arbeidet skal gjennomføres. Tiltakshaver er ansvarlig for å rydde plastavfall som oppstår både underveis og i etterkant av tiltaket. Det skal i etterkant av anleggsarbeidet rapporteres til Statsforvalteren hvilke tiltak som er iverksatt for å redusere plastforurensning fra anleggsarbeidene, virkningen av disse og mengde oppsamlet plast.

Samfunnsmessige fordeler med tiltaket

For tiltak som kan medføre forurensning eller skade på biologisk mangfold, vil samfunnsnyttan av tiltaket være et relevant hensyn å vurdere, da dette vil kunne ha betydning for om tillatelse kan gis.

I denne saken vurderer Statsforvalteren at tiltakene som planlegges gjennomført har klare samfunnsmessige fordeler. Gjennomføring av tiltakene er nødvendig for å redusere risikoen for grunnstøting langs den definerte hovedledet. Det er i tillegg utført samfunnsøkonomiske analyser av strekningen som viser at tiltakene vil føre til en reduksjon av utseilt distanse. Dette vil igjen føre til lavere tidskostnad og redusert drivstofforbruk.

Konklusjon

Ved avgjørelse av om tillatelse skal gis, har Statsforvalteren lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket øvrig vil medføre. Vurdering av tiltaket etter forurensningsloven, vannforskriften og naturmangfoldloven tilsier at det er verdier i området som kan bli påvirket. Det er likevel slik at tiltaket er et engangstiltak som er avgrenset i tid og omfang, det er vurdert til å være i samsvar med gjeldende plan for området og det knytter seg samfunnsmessige og sikkerhetsmessige fordeler til tiltaket. På bakgrunn av vilkårene som er satt i tillatelsen mener Statsforvalteren at tiltaket ikke vil medføre vesentlig økt forurensning eller redusere den biologisk og økologiske funksjonen i områdene.

Basert på vurderingene nevnt over, konkluderer Statsforvalteren med at det kan gis tillatelse etter forurensningsloven til mudring og dumping i sjø fra lekter i de omsøkte tiltaksområdene i Hadsel kommune etter nærmere fastsatte vilkår.

Orientering og rapportering

Kystverket skal varsle Statsforvalteren senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket avsluttes. Tillatelsen kan ikke tas i bruk før Statsforvalteren har mottatt slikt varsel om oppstart. Sluttrapport skal sendes oss innen seks uker etter at tiltaket er avsluttet.

Tillatelsens varighet

Tillatelsen er gyldig frem til 30.08.2026.

Endring og ansvar

Det kan gjøres endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor sendes til oss i god tid før endring ønskes gjennomført.

Tillatelsen fritar ikke for erstatningsansvar etter alminnelige erstatningsregler, jf. forurensningsloven § 10 andre ledd. Tillatelse etter forurensningsloven er ikke til hinder for at det kan gjøres privatrettslige avtaler mellom aktuelle parter.

Tillatelsen fritar ikke fra plikt til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover, eller plikt til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover. Her nevnes blant annet plan- og bygningsloven og havne- og farvannsloven. Privatrettslige forhold forutsetter vi avgjort før tiltaket finner sted.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vi minner ellers om meldeplikt til Norges arktiske universitetsmuseum ved eventuelle funn av kulturminner under arbeidet.

Aktsomhet ovenfor fremmede organismer

De siste årene er det registrert en økning i observasjoner av den marine fremmedarten japansk sjøpung, allment kjent som havnespy, i Norge. Det kan ikke utelukkes at arten også finnes i Nordland. Denne arten har stort invasjonspotensiale, og høy økologisk effekt. Statsforvalteren minner derfor om aktsomhetsplikten i henhold til forskrift om fremmede organismer § 18. I den står det at den som iverksetter tiltak som kan medføre utilsiktet spredning av fremmede organismer i miljøet, skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Fra § 18 del a og b vises det til at tiltakshaver skal ha kunnskap om risikoen aktiviteten innebærer, kunnskap til å treffe forebyggende tiltak og kunnskap til å raskt avdekke utilsiktet spredning av fremmede organismer. Dersom havnespy blir observert under utførelsen av arbeidet, skal Statsforvalteren varsles umiddelbart.

Klageadgang

Dere og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken komme fram. Klagefristen er på tre uker fra dette brevet er mottatt. En eventuell klage kan sendes til Statsforvalteren i Nordland.

En klage gjør ikke at gyldigheten av vedtaket blir utsatt. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan bestemme at vedtaket ikke skal gjøres gyldig før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42. Denne avgjørelsen kan ikke påklages.

En klage på vedtaket om gebyrsats gjør ikke at gyldigheten av vedtaket blir utsatt. Det fastsatte gebyret må betales i samsvar med det som er vedtatt her. Dersom Miljødirektoratet imøtekommer klagen, vil det overskytende beløpet bli refundert.

Vedtak om saksbehandlingsgebyr

Vi viser til varsel om gebyr datert 04.04.2023. Det ble varslet om sats 4 eller 5 som utgjør kr 116 800 eller kr 77 800. Vi har ikke mottatt noen merknader til varselet.

På bakgrunn av medgått tid og ressursbruk i denne saken, har vi vedtatt sats 4. Dette betyr at dere skal betale et gebyr på kr 116 800 for arbeidet med tillatelsen, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Dere vil motta faktura for gebyret fra Miljødirektoratet.

Med hilsen

Tilde Nygård (e.f.)
seksjonsleder

Kristine Vevik
Senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

HADSEL KOMMUNE

SORTLAND KOMMUNE / SUORTTÁ

SOUHKAN

FISKERIDIREKTORATET

NORDLAND FYLKESKOMMUNE

Rådhusgata 5

Postboks 117

Postboks 185 Sentrum

Postboks 1485

Fylkeshuset

8450 STOKMARKNES

8401 SORTLAND

5804 BERGEN

8048 BODØ

Tillatelse etter forurensningsloven Mudring og dumping – Vitjet Hadsel kommune

Tillatelse til tiltak i sjø er gitt i medhold av lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven), § 11, jf. § 16 og i medhold av forskrift av 1.6.2004 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 22-6. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad datert 06.11.2023 med underliggende dokumenter, samt opplysninger som har kommet fram i saksbehandlingen. Det er satt vilkår for tillatelsen.

Tillatelsen kan ikke tas i bruk før det foreligger nødvendige tillatelser etter lov av 27. juni 2008 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) og etter lov av 21. juni 2019 om havner og farvann (havne- og farvannsloven).

Tiltakshaver må på forhånd avklare skriftlig med Statsforvalteren endringer som ønskes foretatt i tillatelsen dersom endringene kan ha miljømessig betydning.

Data om tiltakshaver

Navn på virksomhet	KYSTVERKET
Postadresse for bedriften	Postboks 1502, 6025 Ålesund
Organisasjonsnummer	874783242
Kommune og fylke	Hadsel, Nordland

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Saksnummer
2024.0476.T	1866.0098.01 (Mudring) 1866.0096.01 (Mudring) 1866.0097.01 (Mudring) 1866.0099.01 (Dumping)	2023/31577

Tillatelse første gang gitt:	Tillatelse sist endret:	Tillatelsen opphører:
29.08.2024		30.08.2026
Tilde Nygård (e.f.) seksjonsleder		Kristine Vevik senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse av endring

1. Tillatelsens rammer

Kystverket gis tillatelse til tiltak i sjø i forbindelse med prosjekt om å utbedre farleden. Det skal mudres ved Vitjet, Mefjordgrunnen og Båen i Hadsel kommune. Massene skal gjenvinnes og/eller dumpes i sjø. Tillatelsen omfatter følgende:

- Mudring av løsmasser og sprengning av fast fjell ved lokalitetene Vitjet, Mefjordgrunnen og Båen. Mudring tillates utført innenfor områdene avgrenset i rødt i figur 1 under. Følgende rammer gjelder for volum og areal:

Tabell 1: Rammer for volum og areal i utdypingsområdene.

Delområde	Areal (m ²)	Volum (pfm ³)	Hvorav fjell (pfm ³)	Hvorav løsmasser (pfm ³)
Vitjet	16 681	76 000	45 200	30 800
Mefjordgrunnen	940	799	799	0
Båen	3 658	5 417	5 417	0
Sum	21 279	82 216	5 417	30 800
Omsøkt	21 279	82 216		

- Dumping av masser fra tiltakene på omtrent 106 m dyp i Ingelsfjorden i Hadsel kommune. Dumpingen kan omfatte inntil totalt 120 000 m³ anbrakte masser over et areal på omtrent 31 000 m²
- Levering av mudringsmasser til utfyllingsformål på Hadsel kommune sitt anlegg på Børøya industriområde i Hadsel kommune, forutsatt at Hadsel kommune har alle nødvendige tillatelser til utfyllingen.

Figur 1: Avgrensning av tiltaksområdene Vitjet, Mefjordgrunnen, Båen og dumpeområdet i Ingelsfjorden. Mudringsmassene er tillatt dumpet i området som er avgrenset i grønt.

2. Generelle vilkår

- 2.1. Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknad datert 06.11.2023 med underliggende dokumenter, opplysninger som har kommet frem i saksbehandlinger og i samsvar med vilkårene satt i denne tillatelsen. Hvis det viser seg at de omsøkte løsningene med de beskrevne miljøbeskyttende tiltakene ikke virker som forutsatt i vår behandling av saken, kan den ansvarlige umiddelbart bli pålagt å sette i gang ytterligere tiltak. Ved brudd på tillatelsen skal Statsforvalteren varsles uten unødig opphold.
- 2.2. Statsforvalteren skal varsles senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket avsluttes. Tillatelsen kan ikke tas i bruk før Statsforvalteren har mottatt slikt varsel om oppstart. Det kan varsles med en epost til sfnopost@statsforvalteren.no.
- 2.3. Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.
- 2.4. All forurensning fra tiltaket, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innen fastsatte utslippsgrenser, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom vilkår i denne tillatelsen.
- 2.5. Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.
- 2.6. Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å sette i gang de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig redusere eller innstille driften.
- 2.7. Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig trekke tillatelsen tilbake, dersom premissene i forurensningsloven § 18 er til stede. Eventuelle brudd på tillatelsen kan gi grunnlag for stans av arbeidet etter forurensningsloven § 7.
- 2.8. Ved mistanke om funn av kulturminner underveis i arbeidet skal arbeidene stanses og Norges arktiske universitetsmuseum kontaktes.
- 2.9. Ved mistanke om funn av samiske kulturminner underveis i arbeidet skal arbeidene stanses og Sametinget kontaktes.
- 2.10. Tiltakshaver må på forhånd avklare skriftlig med Statsforvalteren endringer som ønskes gjort i tillatelsen dersom endringene kan ha miljømessig betydning.

- 2.11. Statsforvalterens vilkår er ikke til hinder for at andre myndigheter kan stille krav med hjemmel i annen lovgivning. Tillatelsen kan ikke tas i bruk før det foreligger nødvendige tillatelser etter plan- og bygningsloven og havne- og farvannsloven

3. Internkontroll, beredskap og varsling

- 3.1. Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikovurdering av sin virksomhet knyttet til tiltaket i sin helhet, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Miljørisikovurderingen skal dokumenteres, og skal også omfatte forhold ved tiltaket som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader. Ved endrede forhold skal miljørisikovurderingen oppdateres. Miljørisikovurderingen må kunne vises frem ved tilsyn.
- 3.2. Tiltakshaver plikter å ha et oppdatert internkontrollsystem jf. forskrift av 6. desember 1996 om systematisk helse, - miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften). Internkontrollen skal bl.a. sikre og dokumentere at tiltakshaver og utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, lov av 11. juni 1976 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å se til at den som til enhver tid håndterer masser, har internkontrollsystem i tråd med tillatelsens vilkår.
- 3.3. Tiltakshaver skal sørge for en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og begrense virkningen av akutt forurensning for all virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til sannsynligheten for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og begrense virkningen av en eventuell forurensning.
- 3.4. Ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning som følge av virksomheten, skal den ansvarlige varsle i henhold til forskrift av 9. juli 1992 om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning. Melding om akutt forurensning gjøres til brannvesenet. **Telefon 110**. Kystverket har 24-timers beredskap som får meldinger fra brannvesenet om akutt forurensning.

4. Avgrensning av tiltaksperioden

Anleggsarbeidet ved Båen kan kun gjennomføres i perioden 1. august til 31. januar.

5. Mudring og dumping av masser

- 5.1. Opptak, transport, dumping og annen håndtering av masser skal utføres på en måte som minimerer spredning av forurensning, herunder partikler, støy og plast. Metode skal vurderes ut fra massenes beskaffenhet, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte/endring/tilpassing av metode skal beskrives i internkontrollen. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak

gjennomføres.

- 5.2. Mengder og tidspunkt for mudring/sprengning, dumping og levering av masser skal registreres. Oversikten skal være tilgjengelig for Statsforvalteren ved en eventuell kontroll.
- 5.3. Løsmasser skal mudres på en skånsom og kontrollert måte.
- 5.4. Det skal være dialog med innehavere av akvakulturlokalitetene Helgeneshamn og Brottøy om arbeidene, særlig om planlagt sprengningsarbeid. Disse skal på forhånd være informerte om når arbeidene skal finne sted. Det må avklares med dem om det er behov for varslingsrutiner knyttet til hele eller deler av tiltaksgjennomføringen.
- 5.5. Sprengte masser og andre masser som er egnet for utfyllingsformål, skal fortrinnsvis transporteres til Børøya industriområde for gjenvinning i utfylling. Alternativt skal massene dumpes på dumpested som omtalt i søknaden. Tiltakshaver må i sluttrapporten begrunne eventuell dumping av sprengte masser fremfor transport til Børøya industriområde.
- 5.6. **Sprengning**
 - 5.6.1. Relevant kompetanse skal trekkes inn i prosjekteringen av sprengningsarbeidet slik at hensyn til marint liv ivaretas.
 - 5.6.2. Sprengning skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning og skal gjennomføres så skånsomt som mulig. Før det sprenges, skal løsmasser så langt det er praktisk mulig, fjernes på en skånsom måte.
 - 5.6.3. Det skal benyttes sekvensiell sprengning.
 - 5.6.4. Mengde sprengstoff som skal benyttes ved hver sprengning skal dimensjoneres med den hensikt å redusere risikoen for påvirkning av ytre miljø, inkludert spredning av trykk, partikler og plast.
 - 5.6.5. Før hver salve skal det avfyres en mindre varselsalve.
 - 5.6.6. Hvis det registreres døde fisk eller dyr i forbindelse med sprengning, skal antallet loggføres og rapporteres.
 - 5.6.7. Avbøtende tiltak med fordemming og boblegardin skal gjennomføres i henhold til Kystverkets forslag av 22.08.2024, og skal være basert på anbefalinger i risikovurderingen.

6. Kontroll og overvåking

6.1. Kontroll- og overvåkingsplan

Det skal utarbeides en kontroll- og overvåkingsplan for tiltaket. Planen må være av tilstrekkelig omfang til å avdekke spredning av forurensning fra tiltaket. Måleprogram for turbiditet skal inngå i kontroll- og overvåkingsplanen. Kontroll- og overvåkingsplanen skal sikre at vilkårene i tillatelsen overholdes. Måleutstyr, metoder, gjennomføring og analyser skal følge Norsk Standard. Kontroll- og overvåkingsplanen skal sendes til Statsforvalteren straks den foreligger.

6.2. Partikkelspredningsmodellering

Det skal gjennomføres en modellering av spredning av partikler for den delen av tiltaket som omfatter mudring av løsmasser i Vitjet og dumping av løsmasser fra splittlekter i Ingelsfjorden. Resultatene fra modelleringen skal være med å danne grunnlag for miljørisikovurderingen og overvåkingen av tiltaket. Resultatene fra modelleringen skal sendes til Statsforvalteren så snart denne er klar.

6.3. Turbiditetsovervåking

6.3.1. Modelleringen av partikkelspredning skal verifiseres ved måling av turbiditet.

Turbiditetsmålere skal plasseres ut på bakgrunn av miljørisikovurderingen og på bakgrunn av resultater fra partikkelspredningsmodelleringen. Statsforvalteren skal informeres om måleroppsett før tiltaket settes i gang.

6.3.2. Overvåking av turbiditet skal utføres iht. Norsk Standard NS 9433:2017

Turbiditetsovervåking av tiltak i vannforekomster.

6.3.3. Resultatene fra kontroller og målinger skal kunne dokumenteres. Målte

turbiditetsverdier skal inngå i sluttrapporten og skal også kunne fremvises ved tilsyn.

6.3.4. Tiltakshaver plikter å sørge for at alle som er involvert i arbeidet har fått tilstrekkelig opplæring i rutiner for måling av turbiditet.

7. Avfall

7.1. Tiltakshaver plikter, så langt det er mulig, uten urimelige kostnader eller ulemper, å unngå at det dannes avfall som følger av tiltaket. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet begrenses mest mulig. Tiltakshaver plikter å sørge for at alt avfall, også farlig avfall, blir håndtert i samsvar med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften. Avfall som dukker opp under anleggsarbeidet skal leveres til lovlig avfallsmottak.

7.2. De deler av tiltaksområdet hvor det eventuelt oppbevares miljøskadelige stoffer eller farlig avfall skal holdes avsperrert og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

7.3. Det skal gjøres tiltak for å begrense tilførsel av plastavfall til omgivelsene. Det skal velges tekniske løsninger for mudringsarbeidet som i størst mulig grad minimerer mengden plastavfall fra tiltaket. Det skal gjennomføres opprydding av plast og annet avfall ved tiltaksområdet og i nærliggende områder underveis og i etterkant av tiltaket. Oppsamling av avfall fra sjøen skal loggføres.

8. Rapportering

Tiltakshaver skal sende en sluttrapport til Statsforvalteren innen seks uker etter at tiltaket er avsluttet. Rapporten skal som et minimum inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid, inkludert angivelse av mudre- og dumpeområdet på kart med koordinater, informasjon om tidspunkt for utført arbeid og mengder som er mudret, dumpet og levert til gjenvinning
- Informasjon om tørrstoffinnhold i mudrede/dumpede/leverte masser
- En utstyrsbeskrivelse for gjennomført tiltak og erfaringer fra arbeidet med utstyr og teknologi

- Beskrivelse av avbøtende tiltak som ble gjennomført med vurdering om de har fungert etter sin hensikt
- Rapport over resultater fra turbiditetsmålinger
- Beskrivelse av uønskede hendelser knyttet til ytre miljø og avvik fra tillatelsen som har oppstått under arbeidene, årsaken til dette og hvilke avbøtende tiltak som ble satt i gang
- Oversikt over hvilke tiltak som er satt i gang for å redusere plastforurensning fra anleggsarbeidene, virkningene av disse og mengde oppsamlet plast
- Bildedokumentasjon fra tiltaksgjennomføringen, inkludert bilder av sjøen under mudring av løsmasser og under og etter dumping av løsmasser

Tiltakshaver skal rapportere data fra eventuell prøvetaking av sedimenter som ikke er fjernet fra tiltaksområdene i Vannmiljøets importformat innen seks uker etter at tiltaket er fullført. Importskjema fra Vannmiljø skal brukes. Mer informasjon om rapporteringen finnes på <https://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>.

9. Tilsyn

Tiltakshaver plikter å la representanter for Statsforvalteren eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anlegget til enhver tid. Tillatelsen må kunne fremvises ved tilsyn.